

100 DE MAERE IUU

“Bijzondere verhalen over een bijzonder gebouw.”

100 JAAR DE MAERE

04

WILLEM VAN HEEK

“Ik wist niet eens het verschil tussen spinnen en weven”

06

100 JAAR DE MAERE

Met oud modedocenten: Janneke Spillner en Annelies Baalhuis

07

BLAUW BLOED & BLUE NOTES

Koninklijke belangstelling voor De Maere

08

MARIE ANNE ROOZEN

“Als de muren van De Maere kunnen praten dan hebben ze tienduizenden verhalen te vertellen”

10

THEODOR VAN DER VELDE

Van leerling tot directeur

12

REUNIE 21 MEI 2022

“Wat was het leuk om hier weer terug te zijn en door de school te lopen...nostalgie”

14

RENOVEREN ALS UITDAGING

“Ik heb de Maere weer in zijn oude glorie gebracht”

16

HEEL BIJZONDER EN TOCH HEEL GEWOON

“In principe is het gebouw ‘De Maere’ qua structuur niets bijzonders.”

22

DE SFEER IN DE MAERE

“Klein, gezellig, persoonlijk en creatief”

26

HET SPOOKT IN DE MAERE

“Als je er in gelooft zijn de geluiden wel heel opmerkelijk”

Voorwoord

Zo oud, zo wijs

Fier aan het Ariënsplein staat De Maere. De storm der tijden maar liefst honderd jaar doorstaan. Pontificaal gelegen tussen de gebouwen van Saxion Hogescholen. De metamorfose van het Ariënsplein de afgelopen tien jaar dag en nacht aanschouwd. Soms met een traan, vaak met een glimlach.

Wat fijn dat De Maere een onderwijsbestemming heeft en nog wel voor het mbo, voor ROC van Twente. Het gebouw ademt vakmanschap. Elke dag lopen collega's en studenten via de prachtige hoofdingang naar binnen. Niet altijd beseffend in wat voor uniek gebouw zij les geven en les krijgen. Dat hoeft ook niet.

Toch is het goed om op gezette tijden stil te staan bij dit unieke gebouw vlakbij het centrum van Enschede. Dat doen we in dit jubileumjaar dan ook volop. We houden een reünie, we versieren de jarige, studenten ontwerpen games voor De Maere, er is een speurtocht voor de eerstejaars studenten straks in het gebouw, teveel om op te noemen. En we presenteren deze 'glossy' die bol staat van verleden en heden. Met recht een bewaarexemplaar. En ook bedacht en gemaakt door onze eigen studenten.

Kijkend naar de rijke historie van De Maere is een directeur een passant, een voetnoot in de geschiedenis. Dat beseft ik als geen ander. Deze passant, deze voetnoot werkt anno 2022 evenwel met trots aan mooi onderwijs met alle collega's en studenten. Daarbij geïnspireerd door de dame die dag nacht een oogje in het zeil houdt. Zo oud, zo wijs.

Peter Weusthof

Directeur College voor Creatieve industrie & ICT

Colofon

Dit magazine is gemaakt door studenten van de opleidingen Mediaredactiemedewerker en Mediamaker van ROC van Twente.

Artikelen:

Femke Brilhuis
Isa Vorkink
Jorai Güllü
Puk van der Ploeg
Djaira van der Veen
Ido Rassing
Dewi Stappenbeld

Ontwerp:

Stan Asma

Willem van Heek

“Ik wist niet eens het verschil tussen spinnen en weven”

Van Heek is de grootste en bekendste textielfamilie in Enschede. Willem van Heek is een van de nazaten van de grote Van Heek familie. De inmiddels 81-jarige boer wilde echter nooit de textiel in, als klein jongetje had hij al veel meer met dieren dan met textiel. Uiteindelijk is hij de veehouderij en de landbouw in gegaan. Femke Brilhuis sprak met hem.

De vader van Willem werkte tien jaar voor de oorlog bij een groot textielbedrijf in Epe. “Toen kwam het mannetje met de hoge hand en het snorretje. Mensen die mijn vader vertrouwde verdwenen op mysterieuze wijze”, begint Willem te vertellen. “De ene man verdronk in de Dinkel, terwijl de Dinkel in de zomer te laag is om daar te kunnen zwemmen, de ander was omgekomen bij een auto-ongeluk, terwijl deze man helemaal geen auto had. Alle goede kerels verdwenen. Uiteindelijk is mijn vader op een vrijdag huilend bij mijn moeder thuisgekomen, ‘Ik heb mijn baan opgezegd’ snifte mijn vader.”

Overhemden

Een ander bedrijf van de familie van Heek waar overhemden worden gemaakt, werd gerund door Gijs van Heek. “Hij kon de leiding niet meer aan en vroeg of vader bij hem wou komen werken nu hij toch werkeloos was. Gijs regelde de commerciële kant en mijn vader was meer van de naaimachines.”

Einde textielindustrie

“Intussen had mijn vader heel veel nevenbedrijven gevestigd door heel Nederland en zelfs in België. Zo zaten ze in een oud casino, in een oude kerk, hij had overal ongeveer dertig meiden aan de naaimachine. Maar toen konden ze niet meer op tegen de lage lonenlanden, de convector was kapot. Mijn vader had in alle eer afscheid genomen van de fabriek. Er werd een groot feest gegeven met prachtige toespraken. Mijn broer nam het over van mijn vader maar hij deed niks anders dan vestigingen sluiten. De textiel was afgelopen.”

Textielnest

Dat Willem van Heek uit een textielnest komt is meer dan duidelijk. “Elke zondag kwam de familie bij elkaar. Naast dat we familie waren, was iedereen elkaars grootste concurrent. Mijn oma zat aan het einde van de tafel en benadrukte dat mijn ooms en vader het absoluut niet over de textiel mochten hebben ‘Niet over de zaak praten! Denk eraan!’ klonk de stem van mijn oma door de keuken. Maar natuurlijk probeerde iedereen onderling op een slinkse wijze elkaar uit te horen ‘Hoe is jouw nieuwe product gelopen?’ en dan kwam oma er weer tussen ‘Euh!! Niet over de zaken praten!’ Mijn oma wist wel dat als je vrede in de familie wilde houden, dat er dan niet over de zaak gepraat mocht worden. Een oud Twents gezegde is, ‘Met familie muj goan wandel’n en nie goan handel’n’.

Landbouw

Zelf heeft Willem nooit interesse gehad in textiel. Hij wilde altijd buiten zijn en was gek op zijn konijnen en kippen, die hij al op jonge leeftijd had. “Het was een voorgevoel van mij dat ik graag in de landbouw verder wilde. Mijn ooms deden nog wel eens moeite om mij over te halen, zij vonden het niks dat ik niets met textiel wilde doen. ‘Laat Willem met ons praten’, zeiden mijn ooms tegen mijn moeder’, waarop mijn moeder al duidelijk zei ‘Dat hoeft je niet te doen, hij komt wel, maar je praat hem echt niet om.’ Ik wist het gewoon heel zeker, ik ga verder in de landbouw!”

Vrij gelaten

“Mijn ouders lieten mij altijd heel erg vrij en hebben mij nooit een bepaalde richting ingestuurd. Ze stonden vanaf moment één achter mijn keuze voor de landbouw. De landbouwschool kon ik hier in de buurt doen, maar dit wilde ik absoluut niet. Ik koos er voor om helemaal in Groningen te gaan studeren, dan kom je toch andere jongens en meiden tegen en dat wilde ik graag.”

foto: Emiel Muijderman - TC Tubantia

Liefde

“Voor stage ben ik naar Engeland en Frankrijk geweest op verschillende boerenbedrijven. In Frankrijk ontmoete ik de vrouw van mijn dromen en ik heb haar als souvenir meegenomen. Ik was 17 jaar, ik moest nog de landbouwschool afmaken en ik moest destijds nog in dienst. Toch hebben we het die zes jaar volgehouden met elkaar, we zijn altijd van elkaar blijven houden. In die tijd kon je niet even met elkaar bellen zoals dat nu kan of ging je niet even vanuit Nederland naar Frankrijk.”

“Uiteindelijk is ze naar Nederland gekomen en heeft ze bij mijn ouders in huis gezeten. Iedereen kende haar. Een Franse dame, die ook nog van de landbouw wist was wel een bijzonderheid. En dan kwam ik ook nog eens uit een textielnest, dus de omgeving was wat sceptisch over het starten van een boerenbedrijf. Er werd gezegd ‘Zo’n jong redt dat nooit, dat wordt niks.’ Mensen in de omgeving hadden er geen vertrouwen in.”

Meer gewaardeerd

Ondanks dat Willem geen vertrouwen van de omgeving had werd hij wel nummer één. Hij ging fors met zijn veestapel omhoog, haalde goede resultaten bij de melkfabriek en daardoor werd hij steeds meer gewaardeerd.

“Wij hadden als eerste een hele nieuwe type stal. In die tijd had men

daar ook helemaal geen begrip voor. Ik had de keuze gemaakt om van een loopstal naar ligboxen te gaan. Door mijn stage in Frankrijk en Engeland heb ik een ruimere denkwijze gekregen over het boeren. Ik was ook nooit gebonden aan een boerentraditie omdat ik niet uit een boerengezin kom. Alle ruimte voor een vrijere visie dus.”

Willem heeft ups en downs gehad met zijn landbouwbedrijf. En waar zijn ooms hem over probeerde te halen om de textiel in te gaan vroegen ze later om zijn hulp. “Mijn ooms moesten hun textielbedrijven sluiten. Toen gingen zij ook de landbouw in en kwamen ze hulp en advies aan mij vragen. Ik ben echt hartstikke blij dat ik de landbouw, later de zagerij en boomverzorging in ben gegaan. We hebben een hartstikke goed bedrijf, niet super groot, maar wel een prachtig bedrijf!”

Janneke Spillner (l)
Annelies Baalhuis (r)

100 JAAR DE MAERE

MET OUD-MODEDOCENTEN:

JANNEKE SPILLNER EN ANNELIES BAALHUIS

Janneke Spillner (74) en Annelies Baalhuis (69) zijn oud-modedocenten van De Maere en zetten zich beiden nog steeds vrijwillig in op deze school.

Ze houden zich bezig met kledingtechniek en verrichten allerlei hand- en spandiensten. Tegenwoordig spijkeren ze leerlingen nog steeds bij over patroontekenen en het vervaardigen van kleding.

“De Maere was een textielhogeschool”, vertelt Baalhuis. “Dat was puur textiel, dus van grondstof tot lapstof en het breien, weven en veredelen van stoffen. Toentertijd was de garenkennis heel erg belangrijk. Wat we nu hebben gaat van lapstof tot eindproduct. Dat is het verschil.” Binnen Nederland was De Maere een begrip. Spillner: “Als je van De Maere kwam, dan had je een goede opleiding. De oud-textielstudenten hebben banen over de hele wereld gehad, vooral in het vervaardigen van stoffen en textiel.”

Water in de gangen

Spillner weet nog dat het gebouw destijds erg gammel en oud was: “Als het regende liepen we overal in het gebouw met emmers om het water op te vangen.” Baalhuis vult aan: “We hebben wel eens over de gangen gelopen als het overstromd was. Dan lagen de vlonders in de gangen, het laagste gedeelte, want het water liep gewoon de gangen in.”

Ruim 25 jaar

Annelies begint in 1984 aan scholengemeenschap Walhofspark, één van de voorlopers van het ROC van Twente. “Daar gaf ik les op de beroepsopleiding voor mode, kleding, kostuum en couture.” Als vooropleiding studeert ze naaldvakken en zij behoort hierbij tot de laatste lichter. Janneke doet dezelfde opleiding, maar begint net wat eerder. Als ze dat afrondt, maakt ze in Arnhem en Nijmegen de tweedegraads opleidingen af. Baalhuis en Spillner komen allebei in 1997 op De Maere terecht. Nu lopen ze er al ruim 25 jaar en zijn ze er niet meer weg te denken.

De technieken van Spillner en Baalhuis zijn nog onmisbaar. “Wij hebben de oude techniekopleiding gevolgd. Ik denk dat wij nog heel goed zijn in het naai-technisch verwoorden van dingen. Wij hebben geen confectie-opleiding gedaan, wat betekent dat je bijvoorbeeld een T-shirt

maakt, maar we hebben geleerd om mooi naaiwerk af te leveren. Er zijn niet meer zoveel docenten die dat kunnen”, vertelt Spillner. “De lessen die nu worden gegeven op De Maere zijn daardoor een stukje creatiever. Studenten krijgen meer de vrijheid om zichzelf te leren ontdekken.”

Liefde voor het vak

Spillner en Baalhuis zijn het vak als docent ingegaan, omdat ze heel graag willen overbrengen wat hun vaardigheden zijn. “Ik geniet er nog steeds van om met jonge mensen te werken en ze wat bij te brengen. Het is veel leuker dan de hele dag kralen naaien op een atelier”, vertelt Baalhuis. Ze denken er nog niet aan om te stoppen met begeleiden. “We helpen nog steeds, omdat we waardering krijgen en heel veel liefde voor het vak hebben”, vertelt Annelies. “Je kan leerlingen blij maken met hetgeen waar je mee bezig bent.”

Bonte vogels

Annelies en Janneke hebben tot op de dag van vandaag veel plezier in het begeleiden van studenten op De Maere. Spillner vertelt: “Ik vind de materie heel erg leuk. Dus het maken, ontwerpen en realiseren van dingen. De studenten vind ik ook fantastisch. Modestudenten zijn een beetje de bonte vogels binnen De Maere. Naar mijn idee is De Maere het centrum binnen het ROC als het om creativiteit gaat en dat vind ik er zo mooi aan.”

Blauw Bloed & Blue Notes

In haar honderdjarig bestaan heeft De Maere zich regelmatig mogen verheugen in koninklijke belangstelling.

Wilhelmina, koningin der Nederlanden

Op 2 september 1929 brachten koningin Wilhelmina en haar gemaal Prins Hendrik en hun dochterprinses Juliana een bezoek aan Enschede, waarbij uiteraard ook De Maere werd aangedaan.

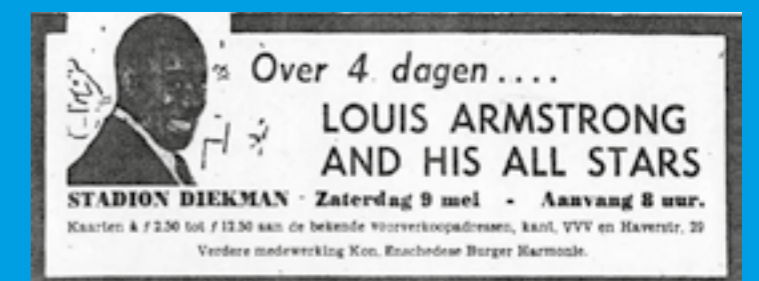
Juliana, koningin der Nederlanden

In september 1964 zou Juliana nogmaals een bezoek brengen aan De Maere, ditmaal als koningin en vergezeld van Prins Bernard.

Louis Armstrong, King of Jazz

Louis Armstrong, de “King of Jazz” in de jaren vijftig van de twintigste eeuw, kwam, speelde, overwon in Enschede op die gedenkwaardige zaterdagavond 9 mei 1959 op uitnodiging van de EHTSV, de studentenvereniging van de Hogere Textielschool.

Marie Anne Roozen

Als de muren van De Maere konden praten dan hadden ze tienduizenden verhalen te vertellen. In het gebouw is veel gebeurd. Ook het verhaal van Marie Anne Roozen ligt er opgeslagen, merkte Djaira van der Veen...

Eerste indruk

Als Marie Anne Roozen in 1967 voor het eerst door de deuren van De Maere stapt, ziet ze al snel dat er veel jongens op de school zitten en er bijna geen meisjes te bekennen zijn in de omgeving. Dit intimideert Marie Anne niet. "Ik was al opgegroeid met neefjes en veel jongens in mijn omgeving", zegt ze. "Ik vond het heel leuk, want ik wist precies hoe je met jongens om moest gaan." In de tijd dat Marie Anne haar studie volgt aan de hogere textielschool is het nog vrij nieuw dat vrouwen gaan studeren. Samen met Marie Anne zijn er maar vijf vrouwen op de 80 studenten die er toen op de opleiding zitten in 1967.

Voordat de ontgroeningsperiode, die elke student doorloopt, van de Enschedese hogere textielschool verenging begint, krijgt Roozen, samen met andere studenten een rondleiding door de school. Dit is het moment waarop ze denkt: 'dit wil ik helemaal niet', de school ziet er voor haar uit als een grote fabriek. "Het was een grote machinehal dus ik

dacht wat moet ik hier?", zegt Roozen. Toch besluit Roozen op de hogere textielschool te blijven, maar wel onder één voorwaarde....

Volhouden tot de kerstvakantie

Nadat Roozen de beslissing heeft genomen dat ze niet meer verder wil op deze school, doet ze een belofte aan zichzelf. "Ik blijf hier tot kerstmis en dan zeg ik: ik heb het echt geprobeerd", want opgeven is er niet bij voor Roozen. Haar vader wou graag dat zij ging studeren en betaalt de studie voor haar, daarom is Roozen nog niet van plan om op te geven en wil ze het nog uitzitten tot kerstmis. De vader van Roozen had nog geadviseerd om de school te bezoeken in de zomervakantie, Roozen dacht daar anders over, want in de zomervakantie heeft besloten ze om op reis te gaan in plaats van de school te bezoeken.

Tegen de kerstvakantie heeft Roozen er toch voor gekozen op de hogere textielschool te blijven en verder te gaan met haar opleiding. In het eerste jaar krijgt ze vakken die te maken hebben met textielproductie. De vakken waarvan ze eerst dacht het totaal niet leuk te vinden, blijken Roozen toch aan te spreken. Zo haalt ze haar beste cijfers voor vezelkennis en breien.

De Enschedese Hogere Textiel School Verenging

Een leuke bijkomstigheid van de hogere textielschool is dat je automatisch bij de studentenvereniging ingeschreven staat, de Enschedese hogere textielschoolvereniging. Lid zijn van de studentenvereniging betekent dat je ook deel moet nemen aan de ontgroening, voor Roozen zorgde de ontgroening voor goede banden met de rest van de studenten bij haar op school.

Marie Anne Roozen, samen met haar toenmalige bestuursleden EHTSV (rechtsboven) en met haar echtgenoot Hans de Bruijn (linksonder)

De ontgroening is voor Roozen niet zo'n ramp als dat het is voor de andere meisjes. "Ik was daar met vijf meisjes, waarvan één huilend weg was gelopen", zegt Roozen. "Het streven van die jongens was om ons ook echt aan het huilen te krijgen, want ja, dat was leuk". Maar Roozen krijgen ze maar niet aan het huilen. Eén week lang zijn ze bij een grote campingboerderij waar Roozen samen met de andere dispuuten heeft gepoetst, geboend en allemaal nare klusjes deed. Op de laatste dag hebben de jongens het nog niet voor elkaar gekregen Roozen te laten huilen. "Ze hebben mij in de keuken van de camping twee emmers met uien laten schillen", zegt Roozen. "Hé jongens, jullie hebben bereikt wat jullie willen, ik huil", zegt ze nog tegen de ouderejaars die over de ontgroening gaan.

Praktijkjaar

In het praktijkjaar is het tijd om erop uit te gaan en een beetje te proeven van het bedrijfsleven. Roozen ziet er heel erg naar uit om bij bedrijven te gaan kijken waar haar interesses liggen, maar helaas denkt de school hier anders over.

Roozen moet namelijk een half jaar naar Jovanda, de kousenfabriek in Brabant en een half jaar naar Lovable, de BH-fabriek in Zutphen. Hier is Roozen het niet mee eens, ze informeert bij een meisje die een half jaar bij Lovable heeft meegelopen of zij daar iets heeft geleerd en of het interessant is: dit was niet het geval.

Roozen besluit om naar de directeur, meneer Braakman, te stappen. "Ik begrijp niet waarom ik zelf niet één bedrijf heb toegewezen gekregen waar mijn interesse ligt", zegt Roozen tegen de directeur. "Waarom moet ik naar Lovable en Jovanda?", vraagt ze aan de directeur. Het antwoord van de directeur is kort, simpel en precies wat je verwacht: "omdat we daar geen mannen naartoe kunnen sturen", zegt hij. Roozen stelt vervolgens voor om het praktijkjaar dan over te slaan, aangezien ze vrijwel weinig tot niks leert en het dan een weggegooid jaar is; hier is de directeur het niet mee eens, Roozen moet wel een praktijkjaar doen voordat ze naar het derde jaar mag. "Ja maar, dan hebben we toch een probleem hier", zegt Roozen. Na een kort gesprek besluit de directeur dat Roozen een eigen bedrijf mag uitzoeken waar de school het ook mee eens was.

Engeland

Het volgende obstakel voor Roozen was om een eigen bedrijf te vinden, maar gelukkig kreeg ze daar een beetje hulp bij. Eén jongen bij haar in de klas stelt voor dat ze maar mee moet gaan naar Engeland, hij heeft daar zijn praktijkjaar geregeld via familie en gaat vragen of er ook plek is voor haar. Roozen gaat mee naar London met hem, daar komt

ze bij de man die het praktijkjaar voor haar klasgenoot heeft geregeld. Ze gaat het gesprek met hem aan maar, dat leidde al snel tot een verwijzing naar een ander bedrijf. Haar klasgenoot volgt zijn praktijkjaar bij een bedrijf in Lancashire waar de stoffen voor mannen pakken werden geweven.

De afspraak was met Dr. John Blackburn, manager director van Vialla International, een grote textielgroep. Tijdens het gesprek wordt er door Dr. John Blackburn een vraag gesteld, in een dik Brits accent, wat de rest van Roozen's leven beïnvloedt. "What would you like to do?", vraagt hij aan haar, waar Roozen op antwoordt dat haar nooit gevraagd is wat ze wil doen, maar dat het haar altijd opgelegd is. Dr. John Blackburn antwoordt hierop dat hij dat gaat veranderen.

Huidig

Tegenwoordig woont Roozen in Den Haag met haar man Hans de Bruijn die ze later in het leven heeft ontmoet. Hij heeft, als zoon van voormalig directeur De Bruijn, ook een sterke binding met De Maere. Roozen is heden ten dage nog steeds betrokken bij de Maere als voorzitter van stichting de Maere.

Theodor van der Velde

van leerling tot directeur

Theodor van der Velde (69) is zijn hele leven lang betrokken geweest bij de Maere en heeft veel verhalen uit deze tijd.

In zijn tijd bij de Maere maakt Van der Velde veel mee. Zo is er het verhaal over het uitbetalen van salarissen destijds. “Als je nu de eerste etage opgaat en je loopt door, dan loop je tegen een ruimte aan; dat was destijds de docentenkamer. Hier werden de salarissen uitbetaald.” Van der Velde vertelt dat het geld in bruine zakjes werd uitgedeeld. “Afhankelijk van de stemming van de toenmalige rijke textielboeren zat er bij de een iets meer in dan bij de ander.”

Een unieke loopbaan

De loopbaan van Theodor van der Velde bij de Maere is er een die buitengewoon uniek is. De voetafdruk van Theodor is door heel de stadscampus aanwezig. Een goed voorbeeld hiervan is het vak Small Business. Deze is door Van der Velde opgezet en is nog steeds te volgen op het Saxion. Zelfs na zijn loopbaan heeft Van der Velde nog veel betrokkenheid bij de Maere.

De van oorsprong Hagenees is via zijn vrouw naar het oosten getrokken. Hij studeerde aan de HEAO in Den Haag en is in het eerste jaar van zijn studie getrouwd. Zijn vrouw wilde graag in Twente blijven en zodoende is de Hagenees hier gekomen. “En toen ben ik naar de Maere gegaan.” Van der Velde volgde een studie op de Maere en is dus begonnen als student.

Door de aderen

Nadat Van der Velde zijn studie bij de Maere af had gerond is hij gaan studeren aan de universiteit van Tilburg. Tijdens zijn studie in Tilburg heeft hij altijd contact gehouden met de Maere. Om de studie te bekostigen, moest Van der Velde buiten zijn studie om ook nog aan het werk. Dit doet hij op de Middelbare Handels Textielschool, oftewel de Maere. Van der Velde geeft het vak economie. Op de Maere hing nog een echte textielsfeer. “De sfeer van de Maere was geweldig, je kon merken dat iedereen uit de textielwereld kwam en het ondernemersbloed gierde door ieders aderen”, aldus Theodor.

Naarmate de textielproductie in Enschede afnam liep het leerlingenaantal op de Maere terug. Hierdoor werd de Maere gedwongen meer opleidingen aan te bieden. En zo komt ook de HEAO terecht in het pand. Ondanks dat de Maere meerdere opleidingen aan ging bieden bleef de textielschool wel bestaan. De Maere had immers geïnvesteerd in dure apparatuur en deze kon niet zomaar de deur uit worden gegooid.

Theodor van der Velde (helemaal rechts) bij de onthulling van het kunstwerk.

Nieuwe school

De HEAO blijkt een groot succes te zijn en de leerlingenaantallen knallen omhoog. De aantallen stijgen zelfs zo snel dat de Maere uit moet breiden. Hiervoor wordt de perfecte locatie gevonden. Namelijk het ziekenhuis aan de andere kant van de straat. Ofwel de plek waar nu het hoofdgebouw van het Saxion staat. Van der Velde wordt aangewezen als bouwpastoor en in 1981 begint de verbouwing van het oude ziekenhuis. “Het rook nog naar ether toen wij begonnen met verbouwen.” Uiteindelijk zijn twee vleugels van het oude ziekenhuis verbouwd, maar hier bleef het niet bij. De school groeit namelijk enorm en het oude ziekenhuis maakt na verloop van tijd geheel plaats voor de nieuwe school.

Kunstwerk kwijt

Tijdens de opening van de HEAO in 1983 wordt een afstammeling van baron de Maere uitgenodigd om het gebouw te openen. “We hebben een feest gegeven van meerdere dagen en hebben toen het gebouw geopend.” Tijdens de opening van het gebouw wordt ook een kunstwerk onthuld. “Het kunstwerk staat symbool voor de eeuwigdurende verandering en is gemaakt door Andre Bonen.” Het kunstwerk werd opgehangen in de kantine en is daar jarenlang blijven hangen.

Van der Velde wordt tijdens de fusering uiteindelijk directeur van de HEAO. Tijdens een verbouwing wordt de kantine omgebouwd tot theater en wordt het kunstwerk weggehaald. Wanneer het kunstwerk weer opnieuw op zijn plaats moet worden gezet, blijkt deze kwijt te zijn geraakt tijdens de verbouwing. Tot grote ergernis van de toenmalige directeur Van der Velde.

‘Het hangt’

Jaren gaan voorbij en in 2015 besluit Van der Velde afscheid te nemen van de Hogeschool. Hij geeft tijdens zijn afscheid iedereen een speld met daarop het verdwenen kunstwerk in het klein. “Ik heb ontzettend veel verandering meegemaakt en daarmee sluit ik mijn leven af op deze hogeschool”, vertelt Van der Velde. “Ik ben ermee begonnen, baron de Maere heeft het onthuld en ik geef het aan alle mensen die komen.”

Een week voor het afscheid krijgt Van der Velde een telefoontje van de directeur bouwzaken. “Theodor, het hangt! ‘Ik zeg wat?’ Het kunstwerk blijkt te zijn weggehaald tijdens de verbouwing en per ongeluk nooit meer terug te zijn gehangen. “Dat meen je niet.” Van der Velde was enorm verbaasd. “Toeval valt je toe”, aldus Van der Velde.

Uniek verhaal

Het kunstwerk wordt opnieuw opgehangen en in 2016 neemt Van der Velde afscheid van de hogeschool en dus de Maere. Toch blijft het kunstwerk aan de oud-directeur knagen. “Sinds 2017 ben ik al aan het praten met de kunstcommissie op school, er moet namelijk een plaatje bij het kunstwerk komen.”

Volgens Van der Velde moet de geschiedenis van het kunstwerk vernoemd worden zodat mensen bekend worden met het unieke verhaal van het kunstwerk. “Uiteraard wordt dit bordje dan onthuld met één van de afstammelingen van baron de Maere.”

De Maere staat bol van monumentale historie én van innovatieve creativiteit.

Toppers van toen en nu...

Natuurlijk waren ook docenten en oud-docenten van de textielopleidingen van "De Maere" aanwezig.

Reünie 21 mei 2022

Een bijzondere dag was het, de 21ste mei 2022.

Ruim 200 oud-studenten en -docenten van de Ho(o)gere en Middelbare Textielschool "De Maere" in Enschede ontmoetten elkaar weer in hun 'alma mater'.

Herinneringen van vele jaren werden opgehaald, adressen uitgewisseld en vele, vele foto's van toen ("weet je nog wel...") werden uitgewisseld.

Ontmoetingen met oude bekenden en verloren gewaande vrienden; soms verrassend, soms ontroerend, soms hilarisch...

Meiden die hun mannetje staan!

De man/vrouw verhouding van de studenten op "De Maere" mag dan tegenwoordig zo'n beetje 50/50 zijn, vroeger was dat wel anders. "De Maere" is heel lang een echt mannenbolwerk geweest. Op de foto een aantal "meisjes van het eerste uur", samen met Trudy Vos, CvB-lid van ROC van Twente. Echte rolmodellen!

"Wat was het leuk om hier weer terug te zijn en weer door de school te lopen....nostalgie!"

"Ik heb me prima vermaakt zaterdag en het erg leuk gevonden weer eens door de gangen van het gebouw te lopen en oude bekenden te spreken."

"Wat hebben wij genoten van de reünie van afgelopen zaterdag! Het was heel fijn om er te mogen zijn. Dank je wel voor de organisatie!"

Renoveren als uitdaging

Edwin Baks: "Ik heb de Maere weer in zijn oude glorie gebracht"

Edwin Baks was van 2010 tot 2018 locatiemanager van locatie de Maere. Hij constateert dat er steeds hogere eisen worden gesteld aan onderwijsgebouwen.

Het scheelde niet veel of de Maere was tien jaar geleden verkocht aan de gemeente. "De gemeente wilde er een kenniscentrum van maken. Wij wilden graag nieuwbouw en de gemeente een monument." Het oude gebouw was een beetje vervallen en een renovatie kostte heel veel geld. De gemeente had niet genoeg geld om het monument te kopen.

"Gelukkig maar, want het zou best wel zonde zijn, dan hadden we nu geen 100 jaar de Maere gehad. Het was een leuke uitdaging om het gebouw weer zo goed mogelijk te renoveren."

Originele tegelvloer

Door de jaren heen werd er heel veel over de vloer in de gangen gelopen, waardoor de tegels waren versleten. "Ik wilde heel graag dezelfde tegeltjes ervoor terug. Nergens werden de tegels nog gemaakt. Na veel zoeken was er gelukkig toch nog één bedrijf die ze wel maakte. De tegels zijn nieuw, maar toch hetzelfde als hoe het ooit was, dat is toch prachtig!"

Schuttersveld College

In de jaren 90 waren de Middelbare textielhandelschool en de Hogere textielhandelsschool onderdeel van Hogeschool Enschede, de voorganger van het Saxion. "Toen kwam er een wet die het lagere beroepsonderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs en het hogere beroepsonderwijs deed scheiden. Dus de scholen die een mbo- én een hbo-opleiding hadden, moesten de mbo-studies afstoten. In 1990 is de Maere gefuseerd met scholengemeenschap het Walhofspark, de ondernemersschool en de gemeentelijke dag-avondschoon. Dat is toen het Schuttersveld College geworden."

Het gebouw de Maere was eerst van Hogeschool Enschede, maar omdat het mbo werd gescheiden van het hbo, werd het gebouw van het Schuttersveldcollege. "De mbo-leerlingen hadden natuurlijk altijd les gehad in het gebouw de Maere en daarom werd het gebouw van het Schuttersveld College. Het Schuttersveld College werd in 1996 ROC Oost-Nederland en in 2004 is het ROC van Twente gaan heten."

Mode & Kleding

"Vroeger had je wel 40 textielopleidingen, er bestond ook nog de mode & kleding opleiding. Die opleiding is weer samengegaan met de textielhandelschool. De mode & kleding opleiding zat toen zelfs in Almelo, maar is toch weer samengegaan en één opleiding geworden."

Gebouw te klein of wensen te groot

Uiteindelijk zijn er andere opleidingen bij gekomen. "Vroeger zaten er ongeveer 275 leerlingen op de Maere, nu zijn er ongeveer 1100 studenten. Naast dat dat veel meer studenten zijn, verwachten we als mens ook steeds meer. De eisen worden steeds hoger waardoor het gebouw te klein is voor wat men wil."

HEEFT UW BEDRIJF AL DE UITSTRALING DIE UW KLANTEN WENSEN?

CASUAL BEDRIJFSKLEDING ANNO 2020

De zware formele kleding is niet meer de uitstraling die de klant bij u verwacht. Uit onderzoek is duidelijk gebleken dat bedrijfskleding netjes mag, maar zeker niet te formeel. Om uw medewerkers herkenbaar en representatief te kleden hebben we vele mogelijkheden, passend bij uw huisstijl.

Kom gerust eens langs in onze nieuwe showroom in Enschede.

Op zoek naar de oorsprong van het gebouw

*De Maere bestaat inmiddels 100 jaar.
Leon Brokers is architect en vertelt wat meer over de details van de school.*

Het is 1922 wanneer de deuren van de Hoge Textielschool in Enschede worden geopend. Inmiddels zijn we honderd jaar verder en staat het gebouw er nog steeds. Een groot en oud gebouw met robuuste bakstenen en chique dakpannen – het kan je bijna niet ontgaan. De jaren '20 zaten vol met ontwikkelingen en nieuwe ontwerpstijlen. Er werd vooral veel gebruik gemaakt van glas en beton, maar de oude textielschool is op geheel authentieke wijze ontworpen.

Intact gebleven

“In principe is het gebouw dat wij tegenwoordig kennen als ‘De Maere’ een simpele textielschool. Qua structuur is er niets bijzonders aan. De vorm, de stijl en zelfs de materialen waren in die tijd niet bijzonder.” Het is een lang gebouw met een grote ingang in het midden. Alles hiervan is vrijwel intact gebleven en functioneert nog steeds voor exact dezelfde dingen. Je komt binnen via dezelfde ingang en kunt meteen een praatje maken met de conciërges. Daarna kom je in de hal en aan de weerszijden van deze hal liggen gangen met lokalen. Deze lokalen liggen aan de straatkant van het gebouw en de ruimtes voor toiletten en garderobes blijven over in de zijgangen.”

Spinnen

Dit gebouw is uniek, omdat het specifiek ontworpen is als textielschool. Ook zitten er versierselen in het gebouw om aan te geven dat dit met textiel te maken heeft. Dat komt bijvoorbeeld terug in de welkomsthal. “Je ziet reliëf met een spinnenwiel en een weefgetouw, want dat zijn de machines die je nodig had in de textielindustrie. Ook zie je stoomtreinen en stoomschepen terug, waarmee goederen zoals katoen en textiel werden vervoerd.” Aan de buitenkant van het gebouw zitten gevels met versieringen van schapenkoppen en spinnen. Die twee verwijzen naar textiel en letterlijk naar het spinnen van stof. “Je moet er wel iets langer naar kijken om het door te hebben. Als je er geen aandacht aan besteed, dan zul je het niet zo gauw zien.”

Andere functie

Het is vrij bijzonder dat dit één van de eerste scholen in Enschede was waar ook hoger onderwijs werd gegeven. Vroeger had je de lagere school en waren er bijna geen vervolgopleidingen. Op een gegeven moment bedacht men dat er meer mensen moesten gaan leren en educatie nodig hadden. Toen is er besloten om een textielschool te gaan bouwen, omdat textiel heel erg belangrijk was in Enschede. In diezelfde tijd is ook de Ambachtsschool in Enschede gebouwd. Dat gebouw heeft nu een andere functie gekregen. “Het was een school en er zitten nu woningen in.” Datzelfde geldt voor De Gieterij in Hengelo. “Dat was vroeger een fabriek en nu is het een school.” Het komt vaak voor dat een gebouw van functie verandert.

“Het mooie van De Maere is dat het is ontworpen als school met bindingen met textiel en dat het dat nu - na 100 jaar - nog steeds is.”

Uit de archieven...

Benieuwd naar meer foto's
uit het archief?
Kijk op het digitale plakboek op
www.demaere100.nl

GEFELICITEERD!

OP NOG
EEN EEUW
INNOVATIE
EN
CREATIVITEIT

Wat zeggen zij

“Dit gebouw is de reden dat ik hier ben komen werken!”

Conny Herik, docent

“De school heeft een oud gevoel, alsof je door de historie heenloopt.”

Jaydon Cairo, student

“Het gebouw past goed bij de opleidingen, creatieve dingen die worden gemaakt.”

Danique Wolfort, student

“De historie en het karakter van het gebouw matchen perfect met de opleidingen die hier zitten.”

Roy Snippers, docent

“Het voelt huiselijk aan binnen en het springt er ook uit naast de andere schoolgebouwen.”

Arzu Karaagac, student

“Ik vind de combinatie van een eigentijdse leeromgeving en de historie zo mooi!”

Trudy Vos, lid College van Bestuur

De sfeer in de Maere

Hoe je je voelt als je je school binnenloopt is best belangrijk. Je kunt dan wel een leuke opleiding doen, maar als je vervolgens op een school zit zonder fijne sfeer dan schiet dat ook niet op. Ik ben Puck van der Ploeg. Ik zit op ROC van Twente, locatie De Maere en ik ga je vertellen waarom mijn school wel zo fijn is om naar binnen te lopen.

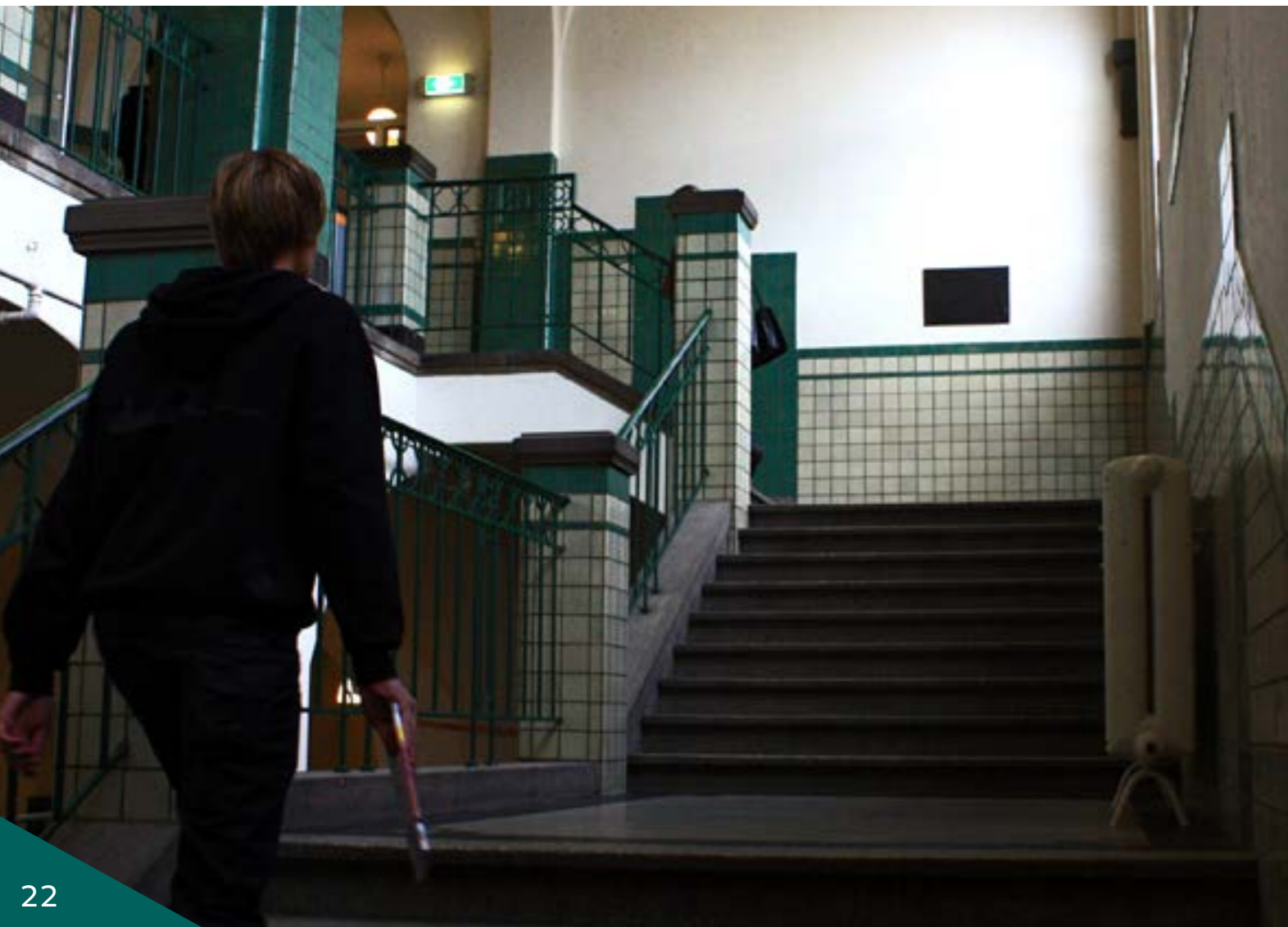
Op onze school zitten veel creatieve opleidingen en creatieve opleidingen trekken creatieve mensen. Vrije mensen. Beetje alternatief ook wel. Er hangt een fijne sfeer in de gangen, gecreëerd door de studenten die er rondlopen. Iedereen doet zijn/haar ding. Dat is belangrijk voor de sfeer.

Toen ik na mijn middelbare school een opleiding moest gaan kiezen, wist ik eigenlijk niet zo goed wat ik wilde gaan doen. Ik ben toen bij verschillende opleidingen wezen kijken en kwam uiteindelijk uit bij de opleiding Mediaredactiemedewerker.

De sfeer in het gebouw speelde voor mij ook best een grote rol. Ik voelde me meteen fijn en zag al direct zoveel mensen lopen die er gaaf uitzagen en dacht: hier wil ik wel op school zitten.

Al kom je in je pyjama naar school of heb je blauw met geel haar, niemand kijkt je veroordelend aan, want niemand boeit dat echt. Je kan hier dus helemaal je zelf zijn. Ook de docenten geven je die ruimte en vrijheid.

Wat me toen eigenlijk het eerst opviel, was vooral het mooie oude gebouw met grote ramen en lichtinval. Er stond een tafel bij de ingang waar mensen radio aan het maken waren. Verder op de gang was de modeopleiding en de opleiding design. Iedereen was bezig met het maken van iets creatiefs. Als ik door de gang loop, voel ik me niet bekeken of ongemakkelijk. Dat had ik op mijn andere scholen wel. Ook op de andere ROC-locaties vind ik dat. Die zijn zo groot en onpersoonlijk. Dat is totaal het tegenovergestelde van de Maere. Klein, maar fijn.

De Maere zit vol met historische elementen en details

Dit vinden zij van De Maere

“Het contrast met andere gebouwen die hier omheen staan is heel groot, maar het is wel heel artistiek aan de binnenkant.”

Isabel Geerdink

“Je voelt de creativiteit in dit mooie monument en ziet het ook terug in de werkplaatsen hier in de school.”

Roelof Bleker, burgemeester Enschede

“Normale gebouwen zijn zo saai. Het reliëf in de decoratieve tegels en de ramen maken dat van ons uniek.”

Nienke Gerritsen

“Het mooiste plekje in de school vind ik de oude trap naar boven met de glas in lood ramen; het is heel karakteristiek.”

Lotte van der Laan, docent

**Creativiteit en vakmanschap:
Mooi Werk!**

Studenten van de opleiding Sign van ROC van Twente maakten de monumentale letters “100 JAAR DE MAERE” in gigagroot formaat

Het spookt in de Maere

Overdag, zo tussen zonsopgang en zonsondergang, dan merk je er niets van. De ruimtes zijn gevuld met het geluid van voetstappen, gepraat, gelach, soms zelfs gemopper van studenten. Af en toe het geluid van een bulderende docent. De Maere zit hoe dan ook vol met mensen. De sfeer is prettig en relaxt zegt zo'n beetje iedereen die er rondloopt en heeft gelopen.

Maar wacht tot het schemerig wordt, zeker zo in de wintermaanden als de donkerte al vroeg inzet. Het wordt stiller en stiller en als de laatste teammanager gedag heeft gezegd tegen de huismeester dan draait de sfeer. Dan hoor je ineens de geluiden van het gebouw. Gebonk in de verte, een klap van iets dat dicht- of omvalt. "Het voelt alsof er iemand is", zegt huismeester Jan. Vaak als hij af moet sluiten dan gaat Jan nog een rondje door het gebouw. Kijken of alles dicht is en iedereen weg is. "In de wintermaanden vind ik dat veel lastiger als ik alleen ben. Dan vermijd ik eigenlijk de bovenverdieping", lacht hij een beetje beschaamd.

De geluiden komen vooral van de zolder, daar ter hoogte van de trap. En bij het grote lokaal, links van de trap op de bovenste verdieping. Jan loopt eens een keer ooit in de donkere avond alleen door het gebouw. Nergens brandt nog echt licht en de ronde boven is dan al gedaan. Als hij zo'n beetje klaar is, is er een onvoorstelbare klap hoorbaar. "Ik dacht dat er een kast naar beneden kwam, ik stond echt ineens stil." Als Jan zijn eerste angst een beetje heeft overwonnen, loopt hij met knikkende knieën naar boven. Daar blijkt helemaal niets te zijn. "Nergens was iets omgevallen, nergens was iets te zien", zegt hij nog steeds verrast.

Dat is niet de enige keer dat hij dit soort geluiden hoort. Regelmatig lijkt het alsof er iemand op de verwarmingsbuizen een ritme slaat of er lijkt een deur dicht te slaan zonder dat er nog iemand is. Huismeester Jan is er dan ook van overtuigd dat er nog een geest van iemand ronddoolt. "Flauwekul", denkt huismeester Willy. Hij kent de verhalen en ook de geluiden, maar hij gelooft er niet in. Hij snapt Jan wél. "Als je er in gelooft zijn de geluiden wel heel opmerkelijk. Dan geloof ik wel dat je het hier in het donker niet fijn vindt", zegt hij met een onvervalste Twentse tongval.

Willy weet ook te vertellen dat er in de jaren dertig een directeur van de trap zou zijn gevallen. De man overleeft die val niet. Sindsdien waart de geest van deze strenge man nog door het gebouw. Onverwachts bonkt hij dan op muren en daken uit onvrede over wat er onder zijn dak gebeurt. Willy vertelt dit verhaal en heeft het 'ook maar van horen zeggen'. Nergens in de annalen van De Maere staat dit verhaal beschreven. Keihard bewijs is er niet. En dus gelooft Willy niet in het spook van De Maere. Jan kijkt Willy meewarig aan: "Ik denk wel dat het kan, dat iemand na zijn dood nog gaat rondspoken. Ik ben echt niet de enige, maar je moet daar natuurlijk wel in geloven, dat dat kan."

www.demaere100.nl

Altijd up-to-date

Het verleden bewaren

Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van "De Maere" hebben we een speciale website gebouwd met heel veel informatie over het roemrijke verleden van dit unieke gebouw.

Een digitaal plakboek met foto's van vroeger en nu, dat regelmatig wordt aangevuld met bijdragen van studenten, oud-studenten, medewerkers en oud-medewerkers van De Maere.

Een tijdslijn waarin de geschiedenis van jaar tot jaar (en soms zelfs van maand tot maand) te volgen is.

Het heden vieren

Op de site www.demaere100.nl vind je ook een agenda waarin alle evenementen die worden georganiseerd in het kader van dit lustrum worden vermeld.

Ook vind je op de site nieuwsberichten en wetenswaardigheden over De Maere. Welke opleidingen worden er nu verzorgd? Wat is er tegenwoordig te zien en te beleven?

Kortom een site die het waard is regelmatig te bezoeken.

Op de site kun je je ook aanmelden voor de e-mail nieuwsbrief over De Maere 100. Oh ja, we beloven dat we je nooit zullen spammen.

100
DE MAERE
IUU

